

Zpráva z konference „České zemědělství v horských a podhorských oblastech“

Na začátku prvního listopadového týdne se uskutečnilo každoroční setkání zemědělských podnikatelů pořádané Českomoravským svazem zemědělských podnikatelů ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství a Sekcí pro společnou zemědělskou a rybářskou politiku Evropské unie v rámci aktivit Celostátní sítě pro venkov.

Konference se těšila značnému zájmu odborné veřejnosti, o čemž také svědčí nebývale vysoký počet účastníků. Ti měli možnost zapojit se do diskuze, popřípadě získat odpovědi na otázky od erudovaných přednášejících v čele s ministrem zemědělství Marianem Jurečkou.

Zahájení konference provedl svým úvodním slovem předseda Českomoravského svazu zemědělských podnikatelů František Winter, který seznámil účastníky s průběhem konference a popřál jim její zajímavý a plodný průběh.

První den konference byl rozdělen do čtyř bloků, které se zabývaly hlavním tématem konference, a to nastavením a podporami méně příznivých oblastí (LFA). První z nich zahájil náměstek ministra zemědělství Pavel Sekáč svou prezentací o Společné zemědělské politice ve vztahu k LFA. Podtrhl důležitost konference z důvodu očekávaného navýšení rozsahu způsobilé půdy pod LFA, a to především navýšením v oblastech označovaných jako „ostatní oblasti LFA“ o ornou půdu, což je přibližně o 750 – 800 tis. ha více než v předcházejících letech. Dále odůvodnil mapou intenzity chovu hospodářských zvířat nutnost přejít na tzv. faremní systémy od roku 2018.

Dalším prezentujícím byl ředitel odboru Řídící orgán PRV Josef Tabery se svou prezentací ohledně Programu rozvoje venkova 2014–2020, zkušenostmi MZe z prvního kola výzev a možnostmi Celostátní sítě pro venkov ve vazbě na potřeby horských a podhorských oblastech. Informoval o snaze navýšení rozpočtu PRV z původně alokované částky 2,305 mld. EUR. Dle jeho slov je tomu tak především přesunem alokace z I. pilíře SZP, navýšením spolufinancováním ze státního rozpočtu na 35% (ostatní programy mají přibližně 15% spolufinancování) a doplňkovostí podpor s ostatními fondy. Aktuální celkové finanční zdroje PRV představují 3,074 mld. EUR, po modifikaci v roce 2016 se navýší až na 3,547 mld. EUR.

Dále informoval o stavení harmonogramu příjmu žádostí až do roku 2023, který je zveřejněn na stránkách MZe. Od roku 2016 zde mají být k dispozici informace, kdy budou jednotlivá kola příjmu žádostí spuštěna. V rámci projektových opatření budou vždy dvě kola příjmu (na jaře a na podzim). Další kolo příjmu žádostí je plánováno od 2. května 2016 zaměřené na nezemědělské aktivity, a to na diverzifikaci, agroturistiku a obnovitelné zdroje energie. Zde však ještě zůstává otázník nad bioplynovými stanicemi, kde se v současnosti objevil souběh provozních podpory a investičních podpor. Mladým zemědělcům bylo řečeno, že podpory jejich činnosti byly přesunuty z podzimního kola do jarního z důvodu možnosti přípravy na plnění podmínky Evropské unie, která říká, že mladý zemědělec nesmí začínat od nuly a musí již disponovat určitým zemědělským kapitálem, protože opatření je zaměřeno na podporu rozvíjení již existujícího kapitálu a ne na zahájení činnosti. Dále se má v rámci jarního kola otevřít například opatření Spolupráce a inovace v zemědělství. Podzimní kolo se

má již nést v duchu zemědělských opatření. Vzdělávání, informační akce a poradenství je zatím v tuto chvíli v řešení. Příjem žádostí na pozemkové úpravy se má spustit kontinuálně od 20. února 2016 (žadatel pouze státní pozemkový úřad).

Také informoval o prvním kole žádostí, kde byl prvně použit tzv. obálkový model. Jedná se o rozdělení opatření do několika záměrů (podle velikosti obálky a podle sektorů – skot, prasata, drůbež, rostlinná výroba). Podle slov pana Taberyho se tato metoda osvědčila.

Kateřina Bělinová, ředitelka odboru přímých plateb, představila návrhy Ministerstva zemědělství v rámci přímých plateb pro rok 2016 a prezentovala podmínky, které přinesla novela pro rok 2015.

Poslední prezentaci v rámci prvního bloku měl ředitel Sekce řízení regionálních odborů SZIF a zástupce ředitele SZIF Miloš Jirovský. Ten se ve své prezentaci věnoval Jednotné žádosti, Programu rozvoje venkova 2014–2020 a Celostátní síti pro venkov v kompetenci Regionálních odborů SZIF.

Dále se konference věnovala problematice možnosti čerpání podpor pro LFA v rámci environmentálních opatření PRV 2014–2020 prezentovaných ředitelem Davidem Kunou. Nastavení LFA po roce 2017 představila Marie Perglerová a faremními systémy se zabýval zástupce ÚZEI Jakub Kučera, vedoucí oddělení Teritoriálního rozvoje zemědělství a venkova. Celý odpolední blok byl završen prezentací dobré praxe. Za společnost FARMA MILNÁ, s. r. o. vystoupil Václav Valenta, za Zemědělské družstvo Broh Václav Jungwirth a za Český svaz chovatelů masného skotu, z. s. Miroslav Vráblík. Prezentace informací z praxe byla přínosem a žádaným doplněním předcházejících odborných přednášek.

Jiří Šír, vedoucí oddělení zemědělství a životního prostředí při Stálém zastoupení v Evropské unii, byl jediným přednášejícím v rámci třetího bloku. Shrnuje aktuální vývoj na poli Evropské unie ve vztahu k hospodaření v LFA. Evropská unie řeší migraci, zahraniční politiky a prochází zatěžkávací zkouškou. Zemědělství se nestane prioritou Evropské unie. V roce 2013 byla dohodnuta reforma, která se teď provádí v praxi (např. nové žádosti či upravené formuláře). ČR ne vždy souhlasila s tím, co bylo navrhováno na evropské půdě. Již se připravuje také politika pro období po roce 2020. Očekávání od zemědělců je zabezpečení potravinové bezpečnosti, péče o životní prostředí, adaptace na klimatické změny a snížení negativního vlivu na krajinu. V rámci Světové obchodní organizace pořád běží snaha o snížení cel a liberalizovat zahraniční obchod, a to jak průmyslových výrobků a služeb, tak zemědělských komodit. Dosažení této dohody by mělo za vliv určité změny v rámci rovnováhy „sil“ na poli mezinárodního obchodu. Komoditní trhy by dle pana Šíra mohly být ovlivněny například silou Nového Zélandu v rámci výroby mléka či Jižní Amerikou v rámci trhu se sójou. Další diskutovanou záležitostí je vyjednávání se spojenými státy v rámci transatlantického partnerství, kde se kladou podobné cíle jako v rámci Světové obchodní organizace. Problematické téma však je genetická úprava organismů či konkrétněji rostlin. Evropská unie je proti genetickým organismům. Na úrovni Evropské unie byl schválen návrh, který dává členským státům právo zakázat pěstování geneticky upravených plodin na jejich území a v projednávání je dokonce návrh, který by umožnil zakázat používání genetických plodin (např. krmení prasat geneticky upravenými plodinami). Pan Šír však upozornil, že pokud by členské státy opravdu využily této možnosti a zakázaly by využívání geneticky upravených plodin, tak budou mít velké problémy nakrmit zvířata, které zemědělci chovají. Společná zemědělská politika i nadále zůstává největší (co se do objemu peněz, které do ní každoročně putují) politikou EU i přes snahu ostatních politik, přesunout určitou část peněz do jiných sektorů.

Následující blok konference zahájil Lubomír Burkoň, předseda dozorčí rady svazu a také jeho bývalý předseda. Přivítal hosty v čela s ministrem zemědělství Marianem Jurečkou. Dalšími účastníky debaty byli předseda poslaneckého klubu KSČM Pavel Kováčik, ředitelka Ústavu zemědělské ekonomiky a informací Michaela Šolcová, ústřední ředitelka Státního pozemkového úřadu Svatava Maradová, ředitel Státního intervenčního zemědělského fondu Martin Šebestyán, ředitel Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu Zdeněk Nekola a v neposlední řadě vedoucí oddělení zemědělství a životního prostředí při Stálém zastoupení v Evropské unii Jiří Šír. Ministr si následně vzal úvodní slovo a zmínil důvody nastavení současného Programu rozvoje venkova a navýšení příspěvku ze státního rozpočtu o 13 miliard. Tyto prostředky by dle jeho slov měly být získány mimo jiné zavedením tzv. degresivity v přímých platbách. Dále odůvodnil navýšení finančních prostředků na 1. kolo PRV 2014–2020 potřebou podpořit živočišnou výrobu. Informoval též o novelizaci zákona o spotřební dani zahrnující podporu zelené nafty pro živočišnou výrobu, který má být v průběhu ledna schválen sněmovnou a měl by přinést zemědělcům dalších 380 – 400 milionů korun. Svou úvodní řeč zakončil tématem sucho a jeho snahou pomoci najít kompenzační řešení zemědělcům.

Následovala živá diskuze, kde dostali účastníci konference možnost zeptat se hostů na otázky, které je v rámci agrárního sektoru zajímají. Dotazy byly věcné a stejně tak i odpovědi. Tazatelé se zaměřovali jak na nové nastavení LFA, tak poslední dobou probírané téma a to je odhad mastných telat, které zveřejnilo ministerstvo zemědělství. Dalšími tématy byly například využití prostředků získaných zavedením degresivity v přímých platbách či dotace na bioplynové stanice. Po přednášce následovala neformální beseda v prostorách restaurace hotelu Skalský dvůr.

Druhý den byl rozdělen do dvou bloků. V prvním z nich vystoupila za Státní pozemkový úřad Silvie Hošková. Zabývala se novelizací zákona o půdě, využití předkupních práv, restitučními náhradami a nastavením rezerv. Předposledně zmiňované vzbudilo v řadách účastníků konference vzhledem k nedávné a dnes ještě stále aktuální problematice církevních nároků na půdu, značné ohlasy.

Následovalo vystoupení předsedy Národní sítě Místních akčních skupin České republiky, Václava Pošmurného, který stručně popsal účastníkům současnou situaci na poli místních akčních skupin a možností, které se zemědělcům naskýtají v rámci spolupráce s těmito organizacemi. V rámci prezentace ČSOB se mohli účastníci dozvědět více o finančních produktech pro zemědělce.

Blok dvě pak patřil Ondřeji Marečkovi, řediteli úseku podpor Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu. Posluchače seznámil s připravovanými změnami v rámci fondu a připravovanými programy.

Celý blok a zároveň konferenci završili svou prezentací Petr Dvořák a Jiří Janota za Sekci lesního hospodářství, kteří podali dozajista vyčerpávající penzum informací k novelizaci zákona o myslivosti.

Zpracoval:

Ing. Jan Novopacký
tajemník ČMSZP

Schválil:

Ing. František Winter
předseda ČMSZP

